

Avdelningen för domstolsutveckling

Näringsdepartementet
Avdelningen för hållbar tillväxt,
Enheten för regional tillväxt och
EU:s sammanhållningspolitik
103 33 Stockholm

Remissyttrande över EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering; de fondspecifika förordningsförslagen, ett förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder samt ett förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473)

Ert dnr N2018-03829-RTS

Domstolsverket har granskat förslaget främst mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av Sveriges Domstolar. I huvudsak har Domstolsverket inte något att invända mot de förslag som presenteras.

I fråga om KOM (2018) 373, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang, vill Domstolsverket dock föra fram följande.

Förordningen avser en mekanism för lösning av rättsliga problem i gränsområden. Med detta avses områden med landgräns (se art. 2.1 samt 3.1). Mekanismen innebär att man i ett land kan tillämpa bestämmelser från ett annat land om de båda länderna har en gemensam landgräns. I Sverige berör detta Skåne-regionen samt delar av Norrland med gräns mot Finland. I förslaget till förordning anges att de bestämmelser detta berör ”gäller framför allt förvaltningsrätt/offentlig

rätt...¹. Med offentlig rätt avses exempelvis processrätten, straffrätten, bestämmelser som reglerar myndigheter och deras verksamhet, liksom de förmåner eller de skyldigheter de beslutar om. Det betyder att den rättsliga mekanismen kan bli aktuell såväl i allmän domstol som i allmän förvaltningsdomstol och potentiellt inom en stor mängd mål. Det förtjänar även att framhållas att det i förslaget till förordning inte utesluts att det kan röra civilrätten (se ovan, ”framför allt den offentliga rätten”).

Förslagets eventuella följder är mycket svåra att överblicka. Det går inte att förutspå i vilka konkreta situationer det föreslagna instrumentet kan komma att användas och vilka följderna i så fall skulle bli.

Domstolsverket har berett Skånska hovrätten, Malmö tingsrätt, förvaltningsrätten i Malmö, Kammarrätten i Göteborg, Hovrätten för Övre Norrland samt tingsrätten i Haparanda möjlighet att yttra sig över förslaget.

Skånska hovrätten, Förvaltningsrätten i Malmö, Kammarrätten i Göteborg och Hovrätten för Övre Norrland har anslutit sig till de skrivningar och den preliminära svenska ståndpunkt som redovisas på s. 8 och s. 10 i Regeringskansliets faktabromemoria angående förslaget (se 2017/18:FPM133).

Haparanda tingsrätt har å sin sida lyft fram att även frågan om jurisdiktion är oklar. I domstolens remissyttrande till Domstolsverket anges följande:

”I fråga om rättsligt skydd inom ramen för åtaganden och uttalanden (kapitel 4), noterar Haparanda tingsrätt att vissa svårigheter kan komma att uppstå i frågan om vilken medlemsstats domstol som har jurisdiktion att pröva frågan om det rättsliga skyddet eftersom jurisdiktionen varierar dels i förhållande till om genomförandet görs i form av ett åtagande eller ett uttalande, dels i förhållande till om den behöriga överförande myndigheten får vidta åtgärder i eget namn eller inte. Det bör därför framhållas att berörda myndigheter tydligt klargör, i såväl inledningen som i genomförandet av processen, dels vilket förfarande som medlemsstaterna använder sig av, dels vilken medlemsstats domstol som äger prövningen av frågan om rättsligt skydd.”

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Charlotte Driving. Föredragande har varit juristen Hanna Forsell.

Charlotte Driving

Hanna Forsell

¹ Se s. 2 i förslaget till förordning.